

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne. Izvzemši nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inzerati petič vrsta 4.— Din; notice, poslano, izjave, reklame, preklicji beseda 2.— Din. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. «Slovenski Narod» velja letno v Jugoslaviji 240.— Din. za inozemstvo 420.— Din.

Upravništvo: Knaifova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knaifova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Klerikalci so se obvezali stopiti v radikalno stranko

Senzacionalna izjava radikalnega ministra. — Blejski pakt ne govori o reviziji ustave, pač pa o lužiji SLS z Vukičevićevimi radikali. — Oster nastop g. Davidovića proti g. Korošču

— Beograd, 10. avgusta. Dr. Korošec je s svojimi revizionističnimi izjavami močno razburil vladne kroge. Radikalni, zlasti vladinovi kar lute, da ga na vsakem koraku demantirajo. Dočim je ministrski predsednik naglasil, da je govoril dr. Korošec le teoretično o možnosti revizije ustave, objavlja danes v »Politiki« aktivni radikalni minister daljšo izjavo, v kateri naglašuje, da v blejskem paktu o kakih reviziji ustave, s katero skuša g. Korošec sedaj mamiti svoje volivce v Sloveniji, ni niti govora, pač pa vsebuje blejski pakt sporazum v tem smislu, da vstopi gosp. Korošec takoj po volitvah z vsemi svojimi poslanci v radikalni klub, likvidira svojo stranko v Sloveniji in skupno z radikalno skupino ministrskega predsednika g. Vukičevića ustanovi novo stranko.

V političnih krogih se je o tem sicer že mnogo govorilo, vendar pa doslej niti g. Vukičević, niti g. Korošec o tem nista hotela podati nikakih pojasnil. Zato vzbuja ta izjava v politični javnosti veliko pozornost. Naglašuje se, da je si-

cer popolnoma razumljivo, da g. Korošec ta del svojega sporazuma pred svojimi volilci skriva, vendar pa je to le nov dokaz nezakonske klerikalne politike.

V današnji »Pravdi« objavlja g. Ljub Davidovič s svojim podpisom daljši članek o zadnjih govorih g. Korošca in naglašuje, da so Korošecve izjave o reviziji ustave otročje budalosti. V državi ni zakonitosti in reda, narod strada in zahteva kruha, a g. Korošec ne pozna drugih skrbi, kakor revizijo ustave. G. Korošec samo dobro ve, da je ustava velik zakon in da je za spremembo ustave potrebna velika avtoriteta, kakršne pa sedanja vlada nima, niti je ne bo imela po volitvah. Za revizijo je potrebna tričetrtinska večina in ne gre, da bi se za to zavzemala le ena in še povrh tako neznatna stranka kakor je stranka g. Korošca. G. Davidovič je prepričan, da tudi g. Korošec ne misli resno in da mu gre pri celi stvari le za volilno parolo.

Napad delavstva na bostonsko jetnišnico

Sacco in Vanzetti bosta danes ob 17. usmrčena

Tisočglave delavske množice so ju hotele sinoči osvoboditi. — Intervencija vojaštva — Razburjenje v Ameriki na višku. — Nove stavke in novi atentati. — Bomba v čikaški katedrali. — Bombe tudi v Južni Ameriki. — Demonstracije v Berlinu. — Zarota proti guvernerju Fullerju.

— Newyork, 10. avgusta. V Bostonu so se včeraj vršile velike demonstracije. Nad 10.000 delavcev je navalilo na jetnišnico, v kateri sta zaprta oba na smrt obsojena anarhisti Sacco in Vanzetti. Policija navlači množico in jo razprši. V Bostonu je bilo mnogo večjih obsegov, so oblasti ukrenile obsežne varnostne odredbe in izdale naloge, naj se izvrši justifikacija popolnoma tajno. Zato trenutno nikdo ne ve kdaj bo krvnik opravil svoj posel. Nekateri celo domnevajo, da se je to že zgodilo.

— Newyork, 10. avgusta. Odbor braniteljev obeh na smrt obsojenih anarhistov je izdal na vse ameriške intelektualce poziv, naj dosepejo v Boston in na dan justifikacije na lice mesta ponovno vložijo svoj protest proti temu justičnemu umoru. Priprave za protestno slavo, pri kateri bo samo v Newyorku sodelovalo nad 700.000 delavcev, so v polnem teku. Stavka prične danes ob 15. srednjeevropskega časa.

Atentati se ponavljajo skoraj po vsej Ameriki. Včeraj je bilo porušeno prvi eksplozije bomb več poslopj v Utiki v državi Newyork, pri čemer je bilo več oseb težko ranjenih. O atentatorjih ni nobenega sledu. Policija je odslej odkrila sled samo o atentatorjih, ki so izvršili napad na podzemsko železnico v Newyorku. Napadalcu so pobegnili v avtomobilu proti Bostonu. Avto so našli v bližini Bostona in ugotovili, da je last nekakega bostonskega anarhista.

— London, 10. avgusta. Tekom minule noči je bila v Ameriki izvršena cela vrsta novih atentatov. V San Diegu v Kaliforniji so anarhisti z bombami porušili vladno palačo. Most pri New Jerseyju so pogrnali v zrak. V Montevideu so našli v poslopju National City banke, največjega denarnega zavoda v Ameriki, veliko z dinamitom napolnjeno bombo, ki bi bila v slučaju eksplozije porušila vso okolico.

— Chicago, 10. avgusta. Sinoči je bila vržena bomba v katedralo v Chicagu v trenutku, ko je bilo v cerkvi zbranih mnogo vernikov pri večernih molitvah. Radi eksplozije so popokale vse šipe in sta bila porušena dva stebra. Mnogo ljudi je ranjenih. Policija je pozneje našla za cerkvenimi vratmi še drugo bombo, ki bi bila eksplozirala o polnoči. Tudi v poslopju glavne pošte v Chicagu so našli bombo ki je bila naravnana za 11. uro ponoči.

— Newyork, 10. avgusta. Pri vzhodu k podzemski železnici na vozalu Broadwaya in 207. ceste je našla policija sinoči dve bombi, ki sta bili naravnani tako, da bi bili

eksplozirali v času, ko vlada na podzemeljsko železnico največji naval.

Danes se je pridružilo stavkujočim kovinarjem tudi 2000 delavcev drugih strok.

— Newyork, 10. avgusta. Jutranji listi poročajo, da je policija v Bostonu odkrila zaroto proti guvernerju Fullerju. Včeraj so aretirali dva zarotnika.

— Berlin, 10. avgust. Sinoči je velika množica delavcev demonstrirala pred ameriškim poslanstvom v Berlinu. Policija je demonstrante razgnala.

— Newyork, 10. avgusta. V Buenos Airesu sta zgodaj jutraj eksplodirali dve bombi, prva ob justični palači, druga pa na nekem kolodvoru v bližini mesta. Človeških žrtev ni.

— Boston, 10. avgusta. Justifikacija obeh italijanskih anarhistov Saccos in Vanzettija je definitivno določena za danes popoldne ob 17. srednjeevropskega časa (10. dopoldne ameriškega časa). Justifikacija se bo izvršila v bostonski jetnišnici. Navzoči bodo samo uradni zastopniki, dočim bo vsem drugim prisostvovanje zabranjeno. Poslopje jetnišnice in vse dohodne ceste je zasedlo že tekom dopoldneva vojaštvo.

Sprememba v francoski zunanji politiki

Pariz, 10. avgusta. Včeraj je poslal dosedanjí zastopnik Francije v Društvu narodov senator De Jouvenel zunanjemu ministru Briand pismo, v katerem ga naproša, naj ga razreši te njegove funkcije. V pismu naglašuje, da bi njegovo nadaljnje sodelovanje v Društvu narodov zahtevalo absolutno odobravanje vladne zunanje politike, s katero pa se v zadnjem času ne more strinjati. Zato se je odločil, da odloži svoje mesto v francoski delegaciji.

Briand je danes v daljšem pismu odgovoril senatorju De Jouvenelu in izrazil predvsem svoje začudenje nad njegovim stališčem. Ker je doslej vedno soglasal z vlado. Briand naglašuje, da je Francija vse resne konflikte dosledno predložila v rešitev Društvu narodov. Problemi pa, ki jih je mogoče rešiti potom diplomacije brez nadlegovanja Društva narodov, pa tudi nobena druga vlada ni spravljal na talet v Društvu narodov. Končno izraža Briand svoje obžalovanje nad Jouvenelovim sklepom in upanje, da bo še nadalje podpiral vlado pri njenem prizadevanju za ojačanje svetovnega mira.

V političnih krogih se domneva, da je De Jouvenel odstop v zvezi z važnimi spremembami v francoski vladi. V poučenih krogih se zatrijuje, da je De Jouvenel najresnejši kandidat za mesto zunanega ministra.

Večmilijonsko darilo g. Korošca Ljubljani

Po zaslugi klerikalcev je Ljubljana izgubila težke milijone

Usodna sprememba zakona o kaldrmini. — Iz kreditov namenjenih za ulice, bo morala občina zgraditi in vzdrževati carinarnico. — Ljubljanski poslanec ni storil ničesar, da prepreči to oškodovanje Ljubljane

Poleg velikega števila novih lepih zgradb so Ljubljano po vojni tako zelo dvignile moderno preurejene ceste in ulice, ki so iz nekdanje blatne vasi naredile res čedno zapadnoevropsko mesto. Kako vse drugačen utis dobi na primer tujec, ki pride v Ljubljano danes in ga sprejme impozantna Miklošičeva cesta, kakor pa pred leti, ko je moral gaziti blato ali požirati prah po Kolodvorski ulici. In kaj bi rekli Ljubljaničanje sami, ako bi jim zdaj kdo pobral tlak z ulic v sredini mesta in bi se morali ob slabem vremenu zopet urediti v žongliranju preko cestnih luž?

Vse prebivalstvo je hvaležno mestni občini, da se je s tako energijo lotila tlakovanja in renoviranja ulic. Mesto je za to mnogo žrtvovalo, a ogromnega dela bi z lastnimi sredstvi vendar ne zmoglo, ker naše mestne finance niso ravno preveč sijajne. Pomagalo pa si je izdatno s tako zvano kaldrmino, iz katerih je prešlo za tlakovanje ulic lepe milijone.

Kaldrminski in tlakarinski fond je naložen pri Državni hipotekarni banki; vanj se steka določen del vplačane carine. Po zakonu, ki je bil l. 1922 razširjen na vso državo, imajo vse občine, v katerih se nahajajo carinarnice, pravico do onega dela kaldrmine, ki odpade na carine, plačane v carinarnici dotične občine. S tem denarjem morajo občine graditi in vzdrževati ceste, ulice in pota, ki vodijo k carinarnicam.

Kakor nekatere druge slov. občine, zlasti Maribor in Rakek, je prišla na ta način tudi Ljubljana do dohodkov, ki so ji omogočili bolj velikopotezno obnovo in tlakovanje mestnih ulic. Sedaj sta na vrsti Resljeva in Masarykova c., za kateri je že bivše gerentski svet izposloval 2.800.000 Din kredita.

Bivši klerikalni minister inž. Serneč pa ni znal pospešiti rešitve tega vprašanja in je s tem zakrivil, da cesti še do danes nista preurejeni.

V letošnji kleroradikalni finančni zakon pa je med drugimi nesrečnimi in škodljivimi določbami prišel tudi paragraf 103, ki določa, da se sme kaldrminski fond uporabljati tudi za postavljane in vzdrževanje carinskih zgradb in skladišč, torej ne več samo za gradnjo in vzdrževanje dovoznih cest. Carinarnice je doslej gradila država iz drugega fonda, ki se je stekel iz ležarine.

Umevno je, da so po tej določbi silno prizadeta naša mesta, ki bodo morala odslej vzdrževati tudi carinska poslopja. Zlasti hudo je udarjena Ljubljana. Na glavnem kolodvoru se bo zgradila nova carinarica, ki bo veljala osem milijonov Din. Ako ne bi bilo navedenega paragrafa 103, bi morala carinarico zgraditi država, zdaj pa jo bo morala zgraditi občina iz kaldrmine, ki bi jo sicer lahko porabila za regulacijo in tlakovanje cest. Za ceste bo zato zmanjkalo denarja in vse delo bo zastalo.

Ljubljana je na ta način oškodovana za težke milijone.

Kje je bil ljubljanski poslanec dr. Korošec, ko se je razpravljalo o usodni spremembi zakona o kaldrmini?

Zakaj se ni vsaj takrat zavzel za tako važne interese svojega volilnega mesta?

Ali je bila tudi ta določba v finančnem zakonu vtihotapljena?

Naj g. Korošec na enem svojih shodov vendar pojmasi tudi to zadevo! Dolžan je to svojim bivšim volilcem.

Kralj Aleksander v Nemčiji

— Monakovo, 10. avgusta. Jugoslovanski kralj Aleksander je danes dopoldne prisel v Monakovo. Kralj potuje v strogem inkognitu. V Monakovu bo konsultiral specijalista za želočne bolezni. To je prvi poset jugoslovanskega kralja v Nemčiji.

NEMŠKI PREKOCEANSKI POLETI

— Hamburg, 10. avgusta. Nemški letalec Henecke bo startal k svojem prekoceanskemu poletu iz Kölna istočasno, ko bosta startala oba dessauska letalca. Henecke namerava leteti preko Azorov, ker je v tej coni podnebje ugodnejše. Njegov polet bo stal 350.000 mark.

— Dessau, 10. avgusta. Junkerwerke objavljajo, da bosta »Evropa« in »Bremen« startali v soboto jutraj in računajo, da bosta obe letali dospeli v Nework v 48 urah, oleg velikega števila novih lepih zgra P

RAZPUST LIGE ZA ŽRTVE REAKCIJE

— Zagreb, 10. avgusta. Notranje ministrstvo je razpustilo tukajšnje organizacijo Lige za zaščito državljanjskih pravic in za podpiranje žrtve reakcije. Stične organizacije so bile razpušene v Beogradu in v Sarajevu. Vse spise je policija zaplenila. Kakor se zatrijuje, je ministrstvo izdalo nalog za razpust te organizacije, ker je dobilo nedvomljive dokaze, da je bila ta Liga v bistvu komunistična organizacija.

CELJSKI ŽUPAN POTRJEN

— Beograd, 10. avgusta. Ministrstvo notranjih zadev je danes potrdilo izvolitev novega župana v Celju g. dr. Gorčičana.

ODLIKOVANJE SLOVENSKEGA GASILCEV

— Beograd, 10. avgusta. Jutri bo objavljen ukaz o odlikovanju večjega števila zaslužnih gasilcev iz Slovenije.

Bajne plače filmskih igralcev

V Hollywoodu vre... Filmski igralci, dive in zvezde, so se uprli in zagrozili s stavko. Plače se jim zde prenizke, zato hočejo povišanja. A podjetja kalkilirajo drugače: produkcijski filmi za stroške se večajo od leta do leta, izdatki so vedno večji in zato je treba igralcem prišepniti plače. Vsaj za 10 odstotkov. Nobena stran noče popustiti in zdi se, da pride do konflikta in stavke.

Sedaj javljajo iz Hollywooda, da je borba za plače končana. Zmagali so filmski igralci. Sicer ne na vsej črti, vendar so podjetja ugodila zahtevam najpopularnejših in največjih zvezd na škodo drugih, ki so jim bile gaže reducirane. Po novih pogodbah uživajo nekateri filmski igralci naravnost bajne plače. Tako prejema Harold Lloyd okoli 208.000 funtov šterlingov, t. j. okoli 67 milijonov Din na leto, približno toliko tudi Tom Mix; Chaplin prejema okoli 42 milijonov Din, a poleg tega delež dobička, isto vsoto dobi tudi Douglas Fairbanks. Izmed igralcev je najboljša plačana Gloria Swanson, ki je dosedaj tedensko prejela 15.000 dolarjev, plača pa ji je bila zvišana na 18.000 dolarjev. Pola Negri ima 12.000 dolarjev tedenske plače.

Chaplin, Harold Lloyd in Tom Mix prejemalejo zato tako horendne plače, ker so tudi režiserji. Plače nemških filmskih igralcev so v primeri z ameriški zelo skromne. Najboljše je plačan Harry Liedtke, ki ima 1500 mark dnevno, vendar samo takrat, kadar igra. Jannings je imel v Nemčiji 1000 mark dnevno, ne glede na to, če je igral ali ne. V Hollywoodu prejema 12.000 dolarjev na teden. Najboljše plačana nemška igralka je bila Henny Porten, ki sedaj vodi lastno podjetje.

Iz pestre ljubljanske kronike

Časopisni prodajalec Polde oropan. — Nepošten hlapec. — Nesrečna skušnjava.

Mali simpatični Polde Kerc je kot časopisni prodajalec zanimiv pojav v ljubljanskem uličnem vrvenju. V Predosljah l. 1907. rojeni Polde je prišel v Ljubljano, da si zagigura boljšo bodočnost. Postal je časopisni prodajalec. Pred več kot pol letom se je najprej pojavil na ulicah s skromnim štrikolesnim vozičkom, ki ga je pogajal sam z dvema palicama. Ponujal je povsod časopise in bil pri tem prav živahen. Pozneje si je nabavil majhen barvan voziček, ki ga ravno tako pogajal in drvi z njim po ulicah kakor ekspres. S časopisi se je pojavil sedaj v centru, takoj nato pa na periferiji mesta. Včeraj okoli 13.30 se je Polde ustavil na Kelt-Murnovi cesti v bližini stanovanjskih barakov na Frškovec. Zamisljen je presteval dopoldanski zaslužek. V tem trenutku se je primajal do njega navidezno pijan človek, star okoli 25 let, še precej čedno obločen in razoglavl. Na hrbtu je nosil nahrbtnik, v katerem je bila najbrž stara obleka. Brez besede je stegnil roko in Poldetu ugrabil dva kovača. Ker je Polde ogorčeno protestiral in skušal braniti svojo last, ga je neznanec brutalno oklofutal in mu z vozička vzel še en čevlji. Razbojnik jo je nato urnih korakov ubral dalje v smeri proti železniškemu mostu ter je izginil na Ljubljansko polje.

Na dvorišče veletrgovine z deželnimi pridelki A Volk na Resljevi cesti je včeraj privozil s konjem okoli 30 let stari hlapec Peter, ki je bil zaposlen pri večji trgovini v ljubljanski okolici. Trdka Volk je bila od dotične trgovine telefonično obveščena, da pride njen hlapec po večjo množico moke in da bo onem prinesel 2000 Din denarja. Hlapec je voz lepo zapeljal na dvorišče in odšel. Sprva so mislili, da je odšel se po kakih drugih opravkih v mesto. Ker ga je dolgo ni bilo, so telefonično vprašali dotično trgovino v ljubljanski okolici, kaj je s hlapcem in čemu tako dolgo voz stoji na dvorišču. Dobili so odgovor, da hlapec ni imel nikakih drugih opravkov in da bi moral trditi Volk izročiti znesek 2100 Din. Ker je našel sum, da je hlapec pobegnil z zaupanim mu zneskom, so služaj prijavili policiji.

Podnevi je godel, a ponoči ukradel harmoniko 25letni lahkomiselni Joža, doma iz večjega kraja na Gorenjskem. Prišel je včeraj v znano Burgarjevo gostilno v Zgornji Šiški. V gostilni je godel ves dan na lepe harmonike in bil izredno dobre volje. Ponoč je noč je prišel Joža trgovca s konji, Janeza Somraka, ki sedaj vodi gospodarstvo na Burgarjevem posestvu, da mu da prenočišče v hlevu. Somrak mu je gostoljubno odkazal mesto v hlevu. Zgodaj jutraj pa je Joža brez vsakega slovesa izginil in z njim so šle 2000 Din vredne lepe harmonike s tremi registri. Joža se je najbrž spazil skozi odprto okno v gostilno ter vzel harmoniko.

Na Vodnikov trg je danes pripeljala na prodaj lepe kumarice 20letna Ivanka P. iz neke vasi na Posavju. Ponujala je kumarice, a kupčija je šla slabo. V njeni bližini je prodajala razno zelenjavo in druge poljske pridelke Ivanka Kovač, doma iz iste vasi. Ta se je za trenutek oddaljila od svojih kosare, a tam pustila torbico. Mlado Ivanka je zmotila skušnjava in segla je po torbici, v kateri je bilo 250 Din. Kovačeva je tatvino kmalu zapazila in takoj dvignila običajni alarm. Kmalu so dobili mlado grešnico in jo odpeljali na policijo. Tam je skesano povedala: »Ne vem, kakšen hudobec me je zmotil. Videla sem torbico in segla sem po njo.« Ker je imela na trgu še nekaj kumaric, so ji v spremstvu detektiva dovolili, da je kumarce še nadalje prodajala. Pozneje pa so jo začasno priprli.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: (v oklepajih zaključki): Amsterdam 22.79—22.85 (22.82), Berlin 13.536, Curih 10.935—10.965 (10.95), London 27.5 do 27.6 (27.2), Newyork 56.69—56.89 (56.79), Praga 168.2—169 (168.6), Milan 309 do 309.50.

Efekt: Vojna škoda 349 b. Celjska pos. 197, 199, Ljublj. kred. 142 d. Merkantilna 90 b, Praštediona 850, Kred. zavod 160 d. Vevče 135 d. Stavbna 56 d. Šešir 104 d. Lesni trg: Tendence neizpremenjena. Zaključeno 2 vagona in sicer 1 vag. brod, 1 vagon nakl. post. po 700 in 1 vag. merkantilnih tramov fr. vag. nakl. post. po 260.

ZAGREBSKA BORZA.
Efekt: Investicijska posojila 84 in pol do 85, Vojna škoda 348—349 in pol, Hipotekarna banka 55, Ljubljanska kredita 142 vagona, Praštediona 850, Trbovelska 450 do 460, Vevče 135.

Devize 275.80—276.60, Newyork 56.68 do 56.88, Pariz 222 in četrt do 224 in četrt, Milan 308.49—310.49, Curih 1093.5—1096.5, Amsterdam 22.79—22.85, Berlin 1351.68 do 1354.68, Dunaj 799.05—802.05, Praga 168.2 do 169.

INOZEMSKA BORZA.
— Curih: Beograd 9.135, Pariz 20.325, London 25.22, Milan 28.25, Newyork 518.80, Praga 15.375.
— Trst: Beograd 32.33, Curih 354, London 89.30.

Gospodarstvo na ljubljanskem magistratu

Pravi gospodarji na magistratu so klerikalci. — Gospod vladni komisar se njihovim zahtevam ne upa upreti. — Čudna namerščenja. — Nedopustna agitacija. — Kdo nosi odgovornost. —

O komisariatu na ljubljanskem magistratu se širijo čudne vesti. Prve čase je skušal g. vladni komisar varovati videz objektivnosti ter se je nekaj časa tudi upiral nekaterim klerikalnim strankarskim zahtevam, katerih izpolnitev bi ne bila v korist niti mestni občinski upravi niti njegovemu ugledu. Odkar pa je prišlo na dan, da so klerikalci zahtevali v Beogradu zamenjavo vladnega komisarja, ker jim ni bil slepo pokoren, in odkar je došlo do prijateljskega pakta med gg. Vukičevićem in Korosem, je vedno bolj podoba, da se je g. vladni komisar zbal in opustil odpor proti klerikalcem.

»Slovenec« je svoječasno proglasil vladnega komisarja g. Mencingerja za radikala, s čemer je hotel odvrniti odgovornost za njegove ukrepe od klerikalnih članov gerentskega sosveta, ker pa si ne moremo misliti, da bi razne, intencijam SLS služee ukrepe zadnje časa izvedel g. komisar na lastno pest, je jasno, da so napram javnosti za poslovanje magistrata odgovorni v prvi vrsti klerikalci. Seveda pa se tudi g. vladni komisar ne more ostri odgovornosti; saj ni dolžan izpolnjevati strankarskih želj članov sosveta. Odgovoren pa javnosti ni kot radikal, ampak kot državni uradnik, ki je po svoji službeni prisegi obvezan varovati objektivnost. Dolžnost državnega komisarja na občini je skrbeti, da se občinska uprava ne vodi v škodo občini in da se onemogoči vsako strankarsko vplivanje potom nje pri volitvah, kar se je ob njegovem imenovanju tudi izrečno poudarilo.

To smo smatrali za primerno ugotoviti, ker so se v zadnjem času dogodile na ljubljanskem magistratu stvari, ki so v škodo občinski upravi ter mestnemu občinskemu gospodarstvu in ki imajo izrazito strankarsko obilježje.

Gosp. vladni komisar je pustil pred par meseci objaviti v ljublj. listih, da v mestni službi ni nobenih praznih mest, ker ima magistrat dovolj uslužbencev in bo zato odklanjal vse prošnje za nastavitve. V resnici pa je gosp. vladni komisar začel nastavljanje v mestni službi ljudi, za katere po njegovi lastni izjavi ni bilo nobene potrebe in ki razen tega deloma niso imeli niti zadostne kvalifikacije. Na magistratu se je razvila prava porodičarska strankarska politika. Gotovi uradniki na magistratu, seveda somišljeniki SLS, so napredovali proti predpisom službene pragmatike in tako preskočili svoje starejše tovariše.

Najznačilnejše pa je to, da je bil nastavljen pri mestnem užitniškem uradu najozbiljši sorodnik klerikalnega člana sosveta, ki za to službo že radi tega ni imel potrebne kvalifikacije, ker je imel že prej opraviti s sodnijo radi nedopustne manipulacije z denarjem. Ta gospod je že v prvih dneh nastavitve povzročil v mestnem užitniškem uradu silni greh, g. vladni komisar pa ga je pardoniral, ker se pač noče zameriti klerikalnemu članu svojega sosveta. Priprosti užitniški paznik, ki bi morebiti v službi zaspal ali pa se zmotil v preračunavanju užitnice, bi prišel v strogo disciplinarno preiskavo ter bi bil najbrž odpuščen iz službe.

Značilen je tudi primer, da je bil v mestno službo zopet sprejet neki uslužbenec, ki je bil že prej v mestni službi, pa je bil radi ponovne pijanosti v službi odpuščen. Tudi to se je očitno zgodilo na zahtevo klerikalcev. Pri mestni gasilski straži se nastavlja ljudje, ki niti telesno niso sposobni za to težko službo, a imajo zato agitatorsko kvalifikacijo SLS. Kako demoralizirajoče moreje vplivati taka imenovanja na ostalo mestno uslužbenstvo, ki veste no vrši svojo službo, si lahko predstavljamo, ne glede na to, da je danes mnogo potrebnih, sposobnih in poštenih ljudi brez kruha.

G. vladni komisar pa je, kakor nam zatrjujejo, pričel tudi sam osebo izvajati strankarsko agitacijo. Zablavlja čez bivši gerentski svet, češ, da ni znal

gospodariti in da je zakrivil, ako bodo v novi stanovanjski hiši na Ahacjevici cesti stanovanja draga. Mi vemo o vladnem komisarju, da je takoj po prihodu na magistrat zvišal stanovanjsko najemnino v mestnih hišah, ki jih ni zgradil gerentski svet, in če sedaj sam določa visoko najemnino v stanovanjski hiši na Ahacjevici cesti z namenom, da bi se v par letih že amortizirala, ne more biti za to odgovoren gerentski svet. Če pa že zvrca g. komisar kako krivdo na bivši gerentski svet v svoji lastnosti uradne osebe, bi bila vseskor njegova dolžnost, da svoje trditve podpre tudi z dokazi.

Kakor trdi g. komisar, bodo stanovanja v njegovih hišah, ki jih bo sezidal, cenejša. Mi smo zelo radovedni, če ne bodo morda tudi cenejša, ker so bila podražena v drugih mestnih hišah.

G. vladnemu komisarju nujno priporočamo, naj opusti vsako strankarsko agitacijo, za katero nima sposobnosti, in naj raje pazi na to, za kar je bil postavljen. Svoja modrost je že dovolj pokazal v delih, ki jih je dal izvršiti in jih še namerava izvršiti; za izvedbo uspešne stanovanjske akcije pred pričakovano ukinitvijo stanov. zakona je zamudil najuspešnejši čas. Masarykova cesta pred glavnim kolodvorom je ostala, kakršno je pustil gerentski svet, ker g. komisar s svojimi klerikalnimi in radikalnimi zavezniki vred ni znal poskrbeti za pravočasno oddajo del iz dohodkov kaldrminskega fonda itd. itd.

Naj skrbí raje za to, da se ne bodo nastavliali na mestnem magistratu ne sposobni ljudje, in ako je res potrebno, da se izpopolnijo kaka mesta, naj nastavlja kvalificirane moči iz vrst brezposelnih in ne takih, ki so že drugod zaposleni.

Dobro komunalno gospodarstvo obstoja v dejanjih v prid vsega ljubljanskega prebivalstva, kakršnih pa smo od strani g. vladnega komisarja in njegovih klerikalnih sosvetnikov doslej še zelo malo videli. G. vladni komisar se mora zavedati, da nosi pravno odgovornost za svoja dela on sam, ne pa gg. Pirce, Pust, Ravnihar in drugi člani sosveta, ki nosijo samo politično odgovornost.

Veliki knez Nikolaj Nikolajevič čil in zdrav

Avtentičen demant o njegovi smrti.

Prejeli smo: Velepoštovani g. urednik! V Vašem listu, kakor tudi v drugih novinah so se pojavile zadnje čase vesti o bolezni in celo o smrti velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča. Ker se Rusi tako v domovini, kakor v zapadni Evropi zelo zanimajo za osebo velikega kneza in so bili vznemirjeni radi novice o neugodnem zdravstvenem stanju velikega kneza, sem se obrnil naravnost na osebnega tajnika velikega kneza g. barona Stalja, ki kategorično zanika vse vesti o neugodnem zdravstvenem stanju. Veliki knez živi stalno v Santeny, v dvorcu Chateau Choigny in se le redkokdaj oddalji iz svojega bivališča. S pismom z dne 1. avgusta t. l. mi javlja g. baron Stalj naslednje: »Zdravstveno stanje velikega kneza je — hvala Bogu — izvrstno. Veliki knez je poln energije in čil, kakor vedno. Nasprotno vesti širijo po časopisih krozi, ki jim je oseba velikega kneza na poti. Vesel sem, da Vas in ostale somišljenike lahko pomirim s svojim obvestilom. Ker so tukajšnji Rusi navezani na vesti tukašnjih listov in je tudi Vaš ugledni list prinesel vest o neugodnem zdravstvenem stanju velikega kneza, Vas prosim, da izvolite priobčiti ta moj popravek. Zahvaljujem Vas za ljubeznivo uslugi in porabljam priliko, da Vas velepoštovani gospod urednik, zagotavljam svojega najodličnejšega spoštovanja: general V. Zoltenko, predsednik ljubljanske sekcije Društva ruskih oficirjev v Jugoslaviji.

časno vzel v zakup tudi državne mine v sovjetski Rusiji za dobo 90 let.

Henry Garrick je postal na ta način posestnik vseh dobičkonosnih min živga srebra po vsem svetu.

Nek socialistični list je k tej vesti ironično pripomnil: »Mati otroka, ki leži v vročici, ki rabi termometer, nesrečen, ki si mora vzbrizgavati živo srebro v žile, da pobije strašno bolezen, ki ga razjeda, vsi ti bodo morali plačevati svoje prispevke k bogastvu Henry Garricka. Živo srebro se bo zelo podražilo, kajti Henry Garrick ima sedaj svetovni monopol na to dragoceno kovino.«

Franci je čitla vsa ta poročila, je razumela zvezo med nimi in videla v duhu trideset razmesarjenih trupel nesrečnih črncev. V duši jo je zabeležilo. Postalo jo je strah in groza pred ogromnim bogastvom njenega moža.

13. poglavje. Franci uvede v »gornih žitostih«. Napočil je september. Imitativna družba se je vračala z letovanja iz Evrope in elegantnih ameriških kopališč, gledališča so z ogromnim pompom odpirala sezono.

Tudi Lilian Mervil, lepa, mlada vdova, Garrickova prijateljica, ki pa bi bila svoje prijateljstvo mnogo raje na-

Sokol

Polovična vožnja za zlet novomeške sokolske župe dovoljena!

Sokolski Savez v Ljubljani je prejel danes obvestilo, da je prometno ministvo z odlokom št. 50.032 dovolilo za zlet novomeške sokolske župe polovično vožnjo. Udeleženci dobe potrebne legitimacije pri svojih sokolskih društvih.

— »Sokol v Mostah« priredi 15. avgusta t. l. na Slapničarjevem vrtu v Novem Vodmatu javno telovadbo z ljudsko veselico. Vse Sokolstvu naklonjeno občinstvo vabimo, da mnogobrojno poseti to lepo prireditev ter tako zagotovi društvu čim častnejši gmeten in moralen uspeh. 597/n

— Otvoritev Sokolskega doma v Grosupljem. Dne 14. avgusta t. l. se odpre nov dom mladega Sokolskega društva v Grosupljem obnem z nastopom in veliko vrtno veselico pri br. I. Rusu. Pohitite ta dan vsi na Grosuplje. 612/n

Sport

Tekme za srednjeevropski pokal

V nedeljo se odigra prvo kolo tekem za srednjeevropski pokal. Tekme se vrše v Beogradu, na Dunaju, v Budimpešti in v Pragi. V prvem kolu se srečajo BSK in MTK v Beogradu, Rapid in Hajduk na Dunaju, UTE in Slavija v Budimpešti ter Sparta in Admira v Pragi. Hajduk odide danes ali jutri na Dunaj. Upamo, da nas bodo Hajdukovi v tujini častno zastopali. Moštvo je v lepi formi, o čemer svedočita dve krasni zmagi nad profesionalnim budimpeštanskim klubom III. okraja, ki jih je Hajduk izvojeval baš te dni. Hajdukovi nastopijo ojačeni s Perško, odličnim centerom Gradjanskega. Šanse za Hajduka niso slabe. Rapid je kljub dejstvu, da je svoje moštvo ojačil z novimi igrač, v slabši formi in je zadnjo nedeljo utrpel poraz od Simmeringa v razmerju 3 : 1. Vendar Hajduk Rapida ne sme podcenjevati. Dunajčani so tipično bojno moštvo z vsemi potrebnimi vrtilinami. Moštvo ima odločen start, je vztrajno, taktično in tehnično uglaseno. Če bo imel Rapid svoj dan, potem bo pač Hajduku predla trda.

BSK ima za nasprotnika Hungario iz Budimpešte. BSK ima prednost, da igra na domačih tleh, na katerih je Madžare nedavno odpravil z 2 : 0. Hungaria nastopi to pot ojačena s Hirzerjem, enim najboljših napadalcev kontinenta. Naloga BSK ni lahka, upati pa je, da nas bo častno zastopal v borbi za srednjeevropski pokal.

Tekmo Hajduk-Rapid sodi praški sodnik g. Cejnar, v Beogradu sodil g. Gebel z Dunaja, v Budimpešti sodi g. Fabris iz Zagreba, a v Pragi g. Gerő iz Budimpešte.

Kakor javljajo splitski listi, se Hajduk na povratku z Dunaja ustavi v Sloveniji, kjer se moštvo odpočije teden dni. Revanšna tekma se vrši 21. t. m. v Zagrebu. — Morda bi kazala našim domačim klubom stopiti v stik s Hajdukovi, da odigrajo ono tekmo v Ljubljani. Za Hajdukovce bi bil to trening, a za Ljubljano vsekakor prvovrstna sportna atrakcija.

Krasni uspehi Ante Senjanovića. Poročili so o fenomenalnem plavalcu splitskega Jadrana Ante Senjanovića, ki je pri plavalnem prvenstvu Jugoslavije postavil štiri nove rekorde, zlasti pa je frapiral v plavanju na 1500 metrov. Preplaval je progo v 22:25, rezultat, ki samo za par sekund zaostaja za evropskim rekordom. Tudi časi, ki jih je dosegel na poedinih delih proge, so izredni. Tako je plaval 50 m 30 sek, 100 m 1 : 09, 200 m 2 : 39; 400 m 5 : 39; 800 m 11 : 47; 1000 m 14 : 52; 1500 m 22 : 25. Od 800 m dalje je postavil same nove jugoslovanske rekorde. Brez dvoma je Senjanović velik talent, ki še mnogo obeta. Je vstrajen tekmolec z zadostnim treningom, o čemer zadostno priča dejstvo, da je tekmo 48 ur tekmoval v 14 disciplinah in skupno preplaval 6200 m.

Iz sekcije Z. N. S. (službeno). Za 14. in 15. t. m. določeni savezni sodniški izpiti se vsled tehničnih ovir prelože za teden dni ter se vrše 20. in 21. t. m. Področnosti objavimo pravčasno. Tajnik.

Službeno iz LHP. Radi počitnični igrali odpedajo današnji praktični sodniški izpiti ter se prelože za nedoloben čas. — Danes ob 20. seja upravnega odbora v kavarni Emoni. — Tajnik.

Damske državno prvenstvo v lahki atletiki, ki bi se moralo vršiti 13. in 14. t. m. je savez preložil na 20. in 21. t. m.

Pisane zgodbe iz naših krajev

Samomor 15letnega dijaka. — Mlad roparski morilec. — Tiho-tapec s saharinom. — Prijet begunec iz mariborske kaznilnice. — Žena rodila »psa«.

V ponedeljek se je v Vukovičevi ulici v Novem Sadu odigrala pretresljiva tragedija 15 letnega srednješolca Borisa Borotkijevića, ki se je obesil v hiši svojega očeta, ruskega begunca, uslužbenega pri tehničnem vojaškem oddelku v Petrovaradinu.

Mladi samomorilec je bil učenec petega razreda realke v Berlinu. Med šolskim letom je stanoval pri svoji teti v Berlinu, počitnice je pa prebil navadno pri očetu. Nedavno je teta v Berlinu nevarno obolela in oče ga je obvestil, da ne more več v Berlin. Boris je zelo ljubil teto in Berlin. Ker na vse prošnje oče sinovi želji, da bi se vrnil v Berlin, ni ugodil, ga je tako užalostilo, da je šel prostovoljno v smrt. Ko so ga našli obešenega, je bil že mrtev.

Pred sodiščem v Subotici je včeraj stal 15 letni mizarski učenec Stefan Keller, ki je svoječasno pahnul v kanal svojega prijatelja Dušana Grbića in ga oropal za 1724 dinarjev. Vsa Subotica se je za proces zanimala in sodna dvorana je bila do zadnjega kotička napolnena. Mladi zločinec z debelimi, rdečimi lici, prazne obličje, se je pred sodniki obnašal hladno in ravnodušno. Na vsa vprašanja je odgovarjal jasno in natančno. Očitno ga vest ni prav nič pekla in tudi kesal se ni. Trdil je samo, da Dušana ni zadavil, temveč ga živega pahnul v vodo, izpovedal pa je policiji drugače, ker se je bal, da bi ga pretepli.

Trdil je tudi, da je svojim prijateljem, ki so ga pozneje naznanili policiji, takoj po izvršenem zločinu povedal, kaj je storil. Obe priči, dva 15 letna dečka, trdita, da je Keller zločin sprva zamolčal in priznal svoje strašno dejanje nekaj tednov po izvršitvi. Dečka sta o tem takoj obvestila starše in policijo. Prva priča, mladi učenec Urban, je govoril odločno in prepričevalno, druga priča Priči je pa jecljaje in z jokavim glasom izpovedal isto kakor Urban.

Po strokovnjaškem mnenju zdravnikov in po govoru branilca in državnega pravdnika je sodišče obsodilo mladega roparskega morilca v 8 letni zapor. Obsodbo je mladi Keller sprejel ravnodušno in s ciničnim nasmehom.

Včeraj so orožniki aretirali v Zrakovcu pri Karlovcu nekega Josipa Andrejića, pri katerem so našli v kovčku 137 zavojčkov saharina. Tiho-tapec je 23 let star, rojen v Pečarovcih pri Murski Soboti. Odpejali so ga v zapore sreskega poglavarstva v Karlovcih, kjer se preiskava nadaljuje. Po končani preiskavi bo oddan z zaplenjenim saharinom pristojnim carskim oblastem. Po dosedanjih ugotovitvah se more sklepati, da je aretirani mladenič član dobro organizirane tiho-tapeške družbe, nekateri pa tudi trdijo, da je član družbe, ki jo je vodil proslulni tiho-tapec Stojanovski, ki se še vedno nahaja v preiskovalnem zaporu. Na vsa vprašanja je Andrejić zelo molčeč in trdovratno trdi, da nima nobenih pomočnikov.

V Splitu je policija včeraj na kinematografski način aretirala kaznjence Josipa Jurkovića, ki je pobegnil iz mariborske ječnice, kjer bi moral odsedeti dve leti ječe. Zatekel se je v Split k svojim staršem. Ko je policija zvedela, da se skriva v Splitu, je ponoči obkrožila hišo, v kateri je Jurković bival. Kaznjencu se je posrečilo pobegniti na streho hiše, kjer ga je začela policija zasledovati. Nastal je kinematografski lov po strehah. Končno so prignali Jurkovića na rob neke strehe, odkoder ni imel nobene poti več naprej. Z revolverji v rokah so ga prisilili, da se je udal.

Iz Uba v Srbiji poročajo, da je tamkaj vzbudila veliko senzacijo vest, po kateri je neka ženska rodila psa. Vest se je hitro raznesla po vsem okraju in

ljudje so kar drli skupaj, da bi videli čudo. Nekateri so videli v nenavadnem dogodku celo napoved slabih časov, vojske, kuge, lakote in potresa. Stvar pa je bila naslednja. V vasi Brozovici je vdova Janoka Vujčić, ki ji je mož nedavno umrl, sklenila roditi na svoj način, da bi podedovala zapuščino. Zato je pozvala vaško babico, naj ji da pameten nasvet. Babica je kot strokovnjakinja takoj rešila stvar, kakor je mislila, da bo najbolj primerno. Vjela je nekega pseta, ubila ga in odrla ter ga podtaknila Janoki, kakor da bi ga ona rodila. In medtem, ko so sosedje v sosedni sobi piliraj rakijsko čakali na rojstvo, se je Janoka zvijala na postelji »v strašnih mukah«. Končno je babica prinesla »novorojenčka« pokazati prisotnim. Ko so ženske zagledale spačka, je bilo seveda začudenje zelo veliko. Babica pa je kmalu nato odšla na sresko poglavarstvo v Ubu, kjer je izpovedala, da je Janoka rodila, s čemer je hotela prepričati oblast, da mora Janoka postati dedinja svojega moža. Sreski poglavar je pozval zdravnika, ki je kmalu ugotovil, da je bilo rojstvo samo markirano. Janoko so pozvali na poglavarstvo in ko je spoznala, da ne gre več za šalo, je izjavila, da je vse samo laž in da jo je zapeljala babica. Babica se je seveda zagovarjala, da je Janoka hotela roditi brez moža in da ji je samo svetovala, kako naj stori. Dasi senzacija ni bila taka, kakor so jo raznesli ljudje, je vendarle senzacija.

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Sreda, 10. avgusta 1927; katoličani: Lovro; pravoslavni: 28. julija, Prohor. Jutri: Četrtek, 11. avgusta 1927; katoličani: Suzana; pravoslavni: 29. julija, Kalinik.

DANASNE PRIREDITVE.

Kino Matica: »Königsmarkt«. Kino Dvor: »Smrtina vožnja podmornice U 777«.

DEZURNE LEKARNE.

Danes: Ramor, Miklošičeva cesta; Trnkoczy, Mestni trg.

Izpred sodišča

Kolesar.

Delavec Cene iz Mlake ima zelo težke noge. Kamorkoli se namenil, koraka počasi in nikamor ne pride. Lani ga je naučil njegov tovariš voziti bicikel in neroda Cene je postal zelo dober kolesar, česar ni nihče pričakoval. Cenetov tovariš se je preselil in kolo zvel s seboj. Cenetu je postalo strašno dolgočasno, vse svoje poti je moral delati peš, kar ga je zelo jezilo. Ker je bil Cene zaradi talvine že parkrat kaznovan, ga ni baš bolelo srce, ko je odpejal kolo svojemu znanecu Tonetu. Misli, ga je lepo prepleksati in si ga obdržati. Pa je segla vmes roka postavila in uničila vse Cenetove načrte. Tri mesece bo sedaj fant čepel brez kolesa v ječi, pa tudi potem ga ne bo več videl, saj ga je dobil Tone nazaj. Sodniki so se ozirali na Cenetovo priznanje, sicer bi še hujska pela.

Opravičala ga je.

Delavec Brenčelj iz Ljubljane se je zelo razjezil. Tisto junijsko popoldne se je na samo jezo napil, da se je kar gugal, a drugi dan je prišel k sodniji in ovadil Tinco radi žaljenja časti.

— Ali ji ne morete odpustiti, kolke bo treba plačati, ga je miril sodnik.

— Nak, odpustim ji pa ne, predolg je, kaj ima, le kar tožbo naredite, bom že plačal »štempeljine«, če ni drugače: samo babo obsodite, da mi mora povrniti stroške.

— No, pa povejte zakaj ste tako razžaljeni!

— Lahko sem razžaljen in sem tudi. Tinca je pravila okoli o meni: »Misli, da me bo dobil za kozarec vina, pa me ni. Zmotil se je pa je, ker me je prosil, pa me ni dobil!«

— A, za to ste tako hudi?

— Da, za to, če bi bila res prav zelo brhka, bi ji že človek odpustil, čeprav ni vse nič res; tako se mi bodo na prijatelji smejali, če zvedo to grdo laž.

Tinca se je morala za ta svoj greh zagovarjati. Plačala bo 100 Din globe, da bo drugič rajša molčala.

škodoželjnosti je bilo pomešane v tem veselju. Lilian se je vabilu odzvala in je bila tako presenečena od lepote mlade žene, da je bila ob pogledu na to dunajsko nedolžno globoko ginjena. Toda le hip so jo obhajali tako nežni občutki, ki so se morali kaj hitro umakniti globoki mržnji, užaljenemu ponosu in visoko je zaplapolal ogenj ljubosumnosti v njenem srcu in njeni duši.

Na zunaj pa je bila ljubeznivost sama, ni se dala ubraniti, da bi Franci vroče ne poljubila in ji venomer zatrjevala, da bo v »society« vzbudila pravcato senzacijo. Nekaj nepojmljivega je Franci odbijalo od te rasne, ameriške lepote, nek notranji glas jo je svaril pred njo, intimnost, s katero je govorila o Henryju, ji je bila naravnost mučna. Na drugi strani pa se je čutila napram tej dovršeni salonski dami nesigurno, družabno podrejeno, a želja, da jo nadkrili v eleganci in obvladanju form, je zmogala nad njeno odvrtnostjo.

V razgovoru z Lilian je šele uvidevala, kako malo je bila dorasla svojim nalogam kot Garrickova sopraga. Kar zaporedoma je zakrčila Lilian z rokama.

Hugo Bettauer:

28

Najlepša žena sveta

— Frances, kaj naj to pomeni? Zakaj ne spiš? Takih neumnosti ne trpim. Prosim, pojdi takoj zopet v posteljo!

Garrick je odzvonil. Franci pa je zopet splezala v svojo posteljo in krčevito plakala, dokler končno ni zaspala.

Garrick se je vrnil domov še le okrog poldneva, blede in neprespan, utrujen. Toda nežno je objel svojo ženo in ji obesil okrog vratu dragoceno biserno ovratnico.

— Glej, darling, to naj bo mala odškodnina za moje zanemarjanje. Ni šlo drugače, mnogo je bilo na kocki. Toda sedaj je vse končano. Zmagal sem.

Listi so objavljali po cele strani senzacijonelnih vesti. V novo ustanovljeni mini živga srebra v Koloradu je nastala strahovita eksplozija, ki je uničila vse podjetje. Trideset ljudi je izgubilo pri tem življenje, kar pa ni nikogar razburjalo, ker so bili to le zamorci. Novo ustanovljena družba za eksploatacijo teh min je sedaj svojo namero opustila in prodala vse svoje mine za minimalno ceno Garrickovemu trustu, ki je isto-

Danes Huguette Duflos Jaque Catelaine

Monumentalno delo. Kolosalna režija. Prekrasna napeta vsebina. Novo izdelana kopija. Oba dela naenkrat. Predstave točno ob 4. četrti na 8. in četrti na 10.

Po slavnem romanu PIERRE BEN-
NOIT-A izdelano filmsko monumen-
talno delo

Königsmark

ELITNI KINO MATICA. Prvovrstna moderno urejena ventilacija. Tel. 2124.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 10. avgusta 1927.

— **Kralj odpotoval v inozemstvo.** Z Bleda poročajo, da se je včeraj popoldne kralj Aleksander odpeljal z Bleda v smeri proti Beljaku v najstrožjem inkognitu. Današnji jutranji listi tudi omenjajo, da se je kralj odpeljal v Monako, včerajšnji listi pa so javili, da potuje kralj v Pariz. V Monako je najbrže kralj odpotoval, da konzultira tamošnje zdravniške specialiste. Na Bled se povrne že jutri. Vesti o potovanju v Pariz se demantirajo.

— **Povratak ministra dr. Kumanudija v Beograd.** Minister za šume in rudnike dr. Kosta Kumanudi se je z današnjim jutranjim brzovlakom povrnil z Bleda v Beograd. Na Bledu je včeraj ob 16.30 sprel ministra kralj v krajši avdijenci. Po avdijenci je minister odpotoval v Ljubljano, odkoder se je odpeljal z večernim beograjskim brzovlakom v prestolico.

— **Zahvala.** Volilni odbor «Napredne gospodarske» na Viču izreka iskreno zahvalo vsem volilcem, ki so v nedeljo 7. avg. glasovali za njegovo listo pri občinskih volitvah. — Volilci, Vaša strankarska disciplina in vzorna zavednost je razpršila v nič vse sanje naših nasprotnikov, ki so prerokovali pogin napredne misli in razpad organizacije SDS na Viču. Pri teh volitvah ste prestali naihujšo preizkušnjo, kajti nasprotniki so se posluževali najogabnejših intrig, da bi zanesli zmedo med Vas volilce in Vas odtegnili od napredne ideje. Te volitve so znova potrdile, da smo organizacija, ki od volitev do volitev napreduje in ki jo tvorijo glasovi značajnih mož, ki niso danes tu, jutri pa jih je videti v obliki naših nasprotnikov, obenem pa so dokazale obč. volitve, da smo združeni na obeh listah najjačja napredna sila na Viču, ki bo porabila vso svojo moč, da uredi občinsko gospodarstvo in doseže čimveč za dobrobit vseh občanov. Naša skupna zmaga pa naj nam bo v vzpodbudo k še vztrajnejšemu delu za prihodnje skupščinske volitve, ki bodo znova pokazale porast naših glasov.

— **Iz politične službe.** Vpokojeni ekonom Dečič doma v Ljubljani Fran Slana je imenovan za arhivskega uradnika pri velikem županu v Ljubljani, vpokojeni arhivski uradnik Josip Golar je reaktiviran. Golar je bil dodeljen poljedelskemu ministstvu.

— **Reorganizacija finančnega ministristva.** Že dolgo leta proučuje mnoge komisije vprašanje reorganizacije finančnega ministristva. Izdelani so bili že razni načrti in pravilniki, ki so doživeli to usodo, da so romali v zaprta arhiva. Sedaj poročajo iz Beograda, da je finančni minister pregledal in odobrili novoizdelani pravilnik o reorganizaciji finančnega ministristva. Ta pravilnik bo predložen ministru svetu v odobrenje.

— **Izmenične davkov?** Po poročilih iz Beograda je glavna davčna direkcija izdelala uredbu o izmeničnem in znižanju davka. Uredba se predloži finančnemu ministru v odobritev. Šla pa bo tudi ta uredba dolgo pot, predno bo uveljavljena v praktičnem življenju.

— **Starešinska zveza «Triglava»** poziva svoje članstvo, da se (s trakovi) v čim največjem številu udeležijo sestanka, ki se bo vršilo o priliki otvoritve Sokolskega doma v Ljutomeru dne 14. avgusta 1927. Vožnja polovična. Informacije pri Sokolskem društvu v Ljutomeru. Tajnik. 595/n

— **Za regulacijo Save dovoljeni kredit.** Ministrstvo javnih del je nakazalo gradbeni direkciji v Ljubljani kredit 250.000 Din za popravilo vseh regulacij in drugih naprav ob Savi, ki so bile zlasti po zadnjih letih povodnji poškodovane. V prvi vrsti se bodo popravile razne fashe in obrežne naprave na Gorenjskem.

— **Otvoritev telefonskega prometa z Badgastinom in Hofgastinom.** Z 10. avgustom t. l. se odpre telefonski promet Ljubljane, Maribora in Zagreba z Badgastinom in Hofgastinom. Pristojbina za naveden pogovor od treh minut je v prometu Ljubljane z Badgastinom in Hofgastinom določena na Din 38.50, v prometu Maribora z obema mestoma na Din 33.—. Pristojbina za pozivnico bo iznosila 1/2 pristojbine za naveden pogovor.

— **Sanatorij v Rakitni pri Borovnici.** Društvo za narodno zdravje v Borovnici je s pomočjo ljubljanske centrale in higijskega zavoda zgradilo po Deckerjevem sistemu prav lično barako za zdravljenje kostne tuberkuloze v Rakitni pri Borovnici. Kakor znano, je Rakitna prav mična in zdrava gozdna vas, ki leži na zapadni strani Krina med lepimi gozdovi. V soboto je bolniški avto higijskega zavoda pripeljal v Rakitno 6 bolnikov Ljubljanc. Ženski oddelki sanatorija je že prenapolnjen.

— **Oddajna radiopostaja pri Domžalah.** Nekateri beograjski in drugi listi so javili, da se v kratkem odpre oddajna radiopostaja pri Domžalah. Resnica je, da so pred

dnevi začeli kopati ne daleč od Domžal temelj za razne stavbe in stolpe postaje, v prvi vrsti so pričeli z betoniranjem temelja poslopja, v katerem se bodo nahajali razni stroji. Vse aparate in stroje je dobila poštna direkcija v Ljubljani na račun reparacij iz Nemčije.

— **Železničarske hiše v Zagrebu.** Prometno ministristvo je odobrilo zagrebški železniški kredit 10.558.500 Din za gradnjo železniških hiš.

— **Donavska mednarodna policija.** Prometni minister Sv. Miloslavjevič je podpisal pravilnik o mednarodni donavski policiji, ki jo je postavila donavska komisija.

— **Ponavljanje izpitov na srednjih šolah.** Oddelki za srednje šole v prosvetnem ministristvu je odredil, da izvrše vse naše srednje šole potrebne priprave za polaganje ponavljanih in privatnih izpitov na teh šolah. Izpiti se imajo pričeti pričetkom meseca septembra.

— **Aretiran župan.** V Ivankovem je bil v soboto razpuščen občinski svet. Ker župan ni hotel izročiti občinske uprave, so ponovi prišli štirje orožniki in ga odgnali v občinsko pisarno, kjer je bil prisiljen izročiti županske posle, nakar so ga odpeljali pred sodišče v Vinkovcih.

— **Vratar dedič milijonar.** V Bački Palanki je vratar tamošnjega hotela «Kasino» Fran Puga po nekem sorodniku v Ameriki podedoval 5 milijonov dolarjev.

— **Težka avtomobilska nesreča.** V Novem selu pri Požeju je vrgel nekdo kamen proti avtomobilu, v katerem so se vozile tri osebe iz Požege. Kamen je zadell soferja Lukačevića v glavo, tako da se onesvestil. Avtomobil je drvel nato naprej ter se prevrnil v jarek, pri čemer si je sofer zionil roko, nek sopotnik pa tri rebra in roko. Ostala dva potnika sta bila lažje poškodovana.

— **Krvavi boj z kačami.** Na Savgori nedaleč od Gostivarja se je pred dnevi pojavila tolpa kakih 20 albanskih kačakov, ki so ujeli pet naših seljakov. Dva sta jim pomorila pobegnili in se javila pri prvi orožniški postaji, ki je takoj odposlala patrulje v različne smeri. Eno izmed njih so kačaki napadli v zasedi ter je bil en orožnik ubit, dva pa ranjena. Kačaki so se nato umakili proti albanski meji, pot pa sta imela odrezali dve drugi orožniški patrulji ter jih obkolili. Ukrenjeno je bilo potrebno, da se kačakom onemogoči prehod na albansko stran.

— **Gradenje železniških stanovanj.** V kratkem bodo pričeli graditi stanovanja za železničarje, ker je prometno ministristvo nakazalo sarajevski železniški direkciji v to svrhu 302.000 Din.

— **Tesno zaprtje,** ranitve debelega črevesa, slaba prebava, razkrajanje in gnitje v črevesu, pomnožena želodčna kislina, vnetje jezika, nečista koža lica in na hrbtu, karfunkelni preidejo hitro pri rabi prirodnih grenčice «Franz-Josef». Zdravniki in profesorji porabljajo vodo Franz-Josef že več desetletij pri odraslih in otrocih obojega spola z ugodnim uspehom. 81/L

Iz Ljubljane

— **Iz vprašanje poslopja ljubljanske realke.** Za danes ob 10. dopoldne od velikega župana razpisani licitacijski rok glede nastajajočega poslopja za ljubljansko državno reaklo je ostal negativen. Ni bilo nikake ponudbe. Kakor izjavlja prosvetni oddelki velikega župana, obstoja še nadalje predlog ljubljanskega oblastnega odbora kot sedanjega lastnika poslopja v Vexovi ulici, da je pripravljen odstopiti državnim reakli to poslopje, toda pod pogojem, da se izpraznita dva trakta in da država plača za ostale prostore, v katerih bi bila nameščena državna realka, letno najemno 800.000 Din. Prosvetni oddelki namerava zaprositi centralno vladno, da stopi v pogajanja z oblastnim odborom.

— **Iz Smrtina kosa.** Umrla je včeraj ga. Ivanka Anžič, bivša gostilničarka in mesarica. Pogreb bo jutri v četrtek ob 5. pop. iz Hradskega vasi št. 6. Naj v liru počiva!

— **Proti ljubljanskim komunistim.** Politični oddelki ljubljanske policije je po svojih organih izvršil ta teden mnogoštevilne hišne preiskave pri znanih ljubljanskih komunistih. Preiskali so tudi prostore uredništva komunistične «Enotnosti». Preiskava je bila negativna, zaplenili so le nekatere agitacijskopropagandne brošure in letake. Pred deželnim sodiščem je bil včeraj oproščen komunist Jaka Zorja, ki je bil obtožen na podlagi tiskovnega zakona komunistične propagande. Sodišče je Zorjo oprostil zaradi pomanjkanja dokazov.

— **Po daljšem času zopet deložacije.** Organi mestnega magistrata so po nalogo stanovanjskega sodišča v ponedeljek popoldne po daljšem odmoru sploili zopet v akcijo in izvršili deložacije dveh stanovanj, strank. Iz hiše št. 9 v Zvonarski ulici so

na zahtevo hišnega lastnika deložirali klenparja Franca Luknerja z družino in delavko Elizabeto Hočvarjevo. Oba deložiranc sta se nastanila pod kstamji na Grudnovem nabrežju ter tam napravila šotore za silo. Pred približno pol letom so izgnili socialnoškandalozni prizori šotorov deložirancev po javnih nasadih in drevoredih. Kakor zatrjujejo, je bilo pri pristojnem sodišču podanih več odgovdi stanovanj.

— **Iz Tatvine koles.** V Ljubljani mora obstojati dobro organizirana lopovska tolpa, ki povsod krađe kolesa in jih potem najbrže dač na Hrvaškem razpečava za malenkostno kupnino. V mestu in okolici so tatvine koles na dnevnem redu. Včeraj popoldne je neznan lopov vrčilo najzvišanejšega prometa pred glavno pošto pograbil 1500 Din vredno »Puchovo« kolo, ki je bilo last zasebnega uradnika Julija Kratočvila. Ta je opoldne odšel na pošto, da odda neko brzovajko. Kolo je pustil v veži glavne pošte pred brzovajnim oddelkom. Ko je brzovajko oddal, kolesa že več ni bilo. Delavki Marinšek v Srednjih Jaršah pa je včeraj tat izpred tamošnje prodajalne Josipa Janežiča odpeljal 1000 Din vredno kolo, znamke »Pretiosa«. Še večjo smolo je imel neki kopalet, ki mu je včeraj tat med kopanjem v Savi odpeljal popolnoma novo, 2500 Din vredno kolo. Kopalet je ves čas skrbno pazil na kolo, ko pa se je za nekaj časa oddaljil, je že kolo dobilo drugega kolesarja.

— **Iz Tatvina kokiši.** Sluga v splošni bolnici in ravno tam stanujoči Ivan Papež je policiji naznanil, da mu je neznan kokiš tat izmaknil iz kurnika na lužni strani bolnice, tri lepe kokiši in enega petelina, vredne 120 Din. Tat se je najbrže od kurnika priplazil čez žično ograjo. Pri kurniku je vse kokiši zaklal in nato zopet izginil čez ograjo v neznan smer. Tat se je pač dobro pogostil na tui račun.

— **Iz Drzen tat.** O Francetu Strgarju z Rudnika so listi že mnogo pisali, najprej o njegovih drznih tatvinah — sukeni po ljubljanskih šolah in pozneje o njegovem drznem begu iz letišnišne justične palače. Od meseca aprila dalje je Strgar prav klatež in hkratu strah Barjanom. Varnostni organi ga iščejo, a zaman. Strgar je sedaj osumljen, da je meseca julija izvršil dve večji tatvini, eno v Črnavsi, kjer je Josipu Ravnhariju ukradel novo obleko in zlatino v vrednosti 4200 Din. drugo na Haptmanci, kjer Primčevemu sinu odnesel pri belem dnevu iz sobe novo obleko in čevlje.

— **Iz Zaljenje straže.** Veseli in elegantni Jan je tni bil z nekim Amerikancem v nekem javnem lokalu. Družba je bila razposajena. Jan je v svoji razposajenosti postavil na mizo — psa. Natak je protestiral, češ: »Gospod, miza je za goste, ne za psa!« Pozneje je Jan vozil Amerikanca po Miklošičevi cesti. Tu ga je ustavil stražnik in zahteval od njega šoferske dokumente. Jan se je razljutil in ozorčen protestiral: »Banda! To stvar bom objavil v vseh svetovnih časopisih.« Rabil je še hujše izraze proti službovalnemu stražniku, zato se bo vesel Jan pred sodiščem seznanil s \$ 104 38. kaz. zak.

— **Iz Zdravstveno stanje v Ljubljani.** Mestni fizikat ljubljanski objavlja poročilo o zdravstvenem stanju v času od 1. do 7. avgusta t. l. V tem času je bilo 31 rojenih, od teh 1 mrtvorojen. Umrla je 25 oseb, in sicer: 9 moških in 16 žensk. Smrti vzroki so bili: jetnika na sopilih 6, rak 1, srčna bolezen 3, vnetje ledvic 1, prirojena slabost 1, smrt vsled nezgode 1, druge bolezni 12.

— **Iz Nalezljive bolezni v Ljubljani.** V času od 1. do 7. avgusta so bili mestnemu fizikatu prijavljeni 3 slučajji raznih nalezljivih bolezni in sicer: 1 slučaj skupine tifuznih bolezni, 1 skrlatinka in 1 davice. V zadnjih mesecih izkazuje zdravstvena statistika izredno povoljne zdravstvene prilike v Ljubljani.

— **Iz Vreme.** Včeraj popoldne je bil nad Ljubljano in okolico močan nalive, ki se je raztezal tudi na Dolenjsko in Notranjsko. Na Gorenjskem je padlo malo dežja. Tudi poneči je deževalo. Ta dež je bil prav blagodejen za vse poljske prideleke. Za nedeljo napovedujejo stari vremenski proroki — deževno vreme. Danes je sv. Lovrenc. Če je ta lep, potem je tudi lepa jesen. Snoti ob 21. je kazal barometer 759,2, termometer + 21° C, danes ob 7. zjutraj barometer 762, termometer + 19° C, opoldne barometer 761,5, termometer + 27° C.

Iz Celja

— **C Porotniki za tretje porotno zasedanje v Celju,** ki se prične dne 29. avgusta, so bili izžrebani.

— **C Tedenski izkaz mestne klavnice v Celju.** V tednu od 1. do 7. avgusta se je zaklalo: 4 konje, 27 volov, 20 krav, 2 telci, 47 telet in 52 svinj. — Uvozilo se je: 48 kg govedine in 1341 kg teletine.

— **C Novo trgovino s pletenim odprti na Slomškovem trgu v prihodnjih dneh g. Zenko Hribar, sin tovarnarja g. Dragotina Hribarja iz Ljubljane.**

Dne 14. do 15. avgusta

Zlet Jugoslovanske Gasilske Zveze v Središču ob Dravi.
Polovična vožnja — gasilci in negasilci!

Kranj v beograjski luči

Iz zgodovine Kranja. — Na Prešernovem in Jenkovem grobu. — Lepota Gorenjske.

Beograjska «Pravda» od 9. t. m. prinaša daljši opis naše gorenjske metropole, v katerem se zelo laskavo izraža o naravni krasoti pokrajine, o mestu samem in o pieteti do velikih slovenskih pokopališč. Ker je to zanimiva sodba tujca o naših priklakah, prinašamo članek v izveleku.

Kranj leži na kameniti planoti, pod katero drvi na eni strani plavo-modra, šumeča in dreveča Sava, na drugi strani pa peneča in hladna Kokra. Panorama mesta je veličastna i proti Karavanam i proti visokim grebenom Kamniških Alp, prav tako kakor proti savski dolini. Nekoč je bila tu rimska trdnjava «Sanktium», v bližini pa so najdeni tudi ostanki longobardskih naselbin. V XIII. stoletju je bila tu zgrajena močna trdnjava, okoli katere so se stiskale kmetске hiše. Po ozkih, strmih ulicah prideš v sredino mesta. Široka, dolga ulica z dvema trgovama, kjer so nastanjena oblastva, šole, večje trgovine, kavarne, banke in tržišča, deli mesto v dva dela. Nekako v sredini te ulice se dviga na desni na nekoliko vzvišenem mestu največja cerkev, zgrajena v XV. stoletju. Cerkev je zidana v gotskem slogu, zvonik je iz rezanega kamna. V cerkvi vlada svečana tišina in iz nje prihaja tipičen duh, ki ga najdemo v vseh starinskih cerkvah. Za cerkvijo se dviga župnišče, stara zgradba nad Kokro, v kateri je shranjen dobro ohranjen slovenski rokopis iz leta 1493.

Stari vojvodski dom, kjer je bil pozneje občinski urad, a sedaj srezko poglavarstvo, je renoviran, pri čemur so ohranili starinski slog. Škoda, da niso tako postopali tudi s hišo, nahaja jočo se v bližini, kjer je živel in umrl največji slovenski pesnik dr. France Prešeren. Le mala marmornata plošča jo označuje kot tako, dočim se na zunaj prav nič ne razlikuje več od drugih novejših gradb.

Na konca glavne ulice stoji v ozadju lepega trga veličasten Sokolski dom (Narodni dom), monumentalna in moderna zgradba, v ospredju pa je mal park s spomenikom kralja Petra: visoka vitka piramida iz snežnobelega marmora s sokolom na vrhu, v sredini kraljeva glavica v reliefu iz bronu, na podnožju v sredini pa sokoli. To je prvi spomenik kralju Petru I. Osvoboditelju v Sloveniji.

Nekoliko naprej izza Sokolskega doma leži na solnčnem hričku s kamenitim zidom ograjeno kranjsko pokopališče, vse v cvetju in zelenju, s kapelico v sredini, simetrično urejeno. Tu počivati dva velika Slovenca-pesnika Prešeren in Jenko. Na desno od vhoda, na vidnem mestu označuje visoka

piramida iz rdečkastega marmorja počivališče nežnega lirika, nekdanjega kranjskega odvetnika Prešerna. Pod liro je vklesano v piramido ime velikega pokojnika, na zadnji strani spomenika pa je vklesana letnica, ko je bil postavljen spomenik. Dva boriča v ozadju, dve žari spredaj, preko groba cvetje in bršljan, vse v najlepšem redu in negovano z globoko pietetjo. Kaka razlika med tem grobom in onimi zapuščenimi, porušeni, porušeni in že davno pozabljenimi grobovi srbskih književnikov na starem beograjskem pokopališču!

Pesnik virtuoza «Sonetnega venca», iskreni rodoljub svojega naroda in nesrečni človek, ki ga je tolikokrat v življenju preganjala usoda, je našel tukaj tih mir pod visokimi grebeni gorskih velikanov in sredi cvetočih poljan...

Levo od kapele je grob pesnika slovenske narodne himne «Naprej zasta» va slave... Visoka piramida z urezano liro in pesnikovim reliefom izpod nje. Na njegovem grobu ni maha, njegov narod je dočkal zlato svobodo in pri tem ni pozabil pesnika svoje himne.

V Kranju sta dva groba slovenskih pesnikov in dve stari hiši, v katerih sta se rodila znameniti slikar Leopold Pajer in kulturno-književni narodni delavec dr. Janez Bleiweis.

S pokopališča se vrnemo po 28 m visokem in 43 m dolgem železnem mostu preko Kokre, ki brzo skače čez strleče pečine in se bahato peni, krenemo po levi obali do njenega izliva v Savi in se vrnemo v mesto.

Pisec nato še opisuje poset pri gosp. Tomu Zupanu v Okroglem, kjer si je ogledal stare rokopise slovenskih pisateljev in pesnikov. Na koncu pa opisuje svoje vtise iz kranjske okolice:

Livade, šume, posejana polja, ivanjsko cvetje in ciklame ob cesti. To je kranjska okolica. Nedelja je. Mrak pada na zemljo. V neki okoliški vasi je ljudska veselica. Po stezah in poteh srečavaš šetalec, turisti se vračajo z visokih vrhov, zaljubljeni parčki se skrivajo po šumih, od Save se razlega smeh in krik kopalet, v ozadju pa se sliši »lika« Kranj v večernem solncu. Pred kolodvorom se zbirajo velike množice izletnikov. Debele palice držijo v rokah, na hrbtu nabasani nahrbtniki, vitka telesa, zagoreli obrazi, moški z golimi koljeni in ženske v kratkih rokavljih...

Vse je zadovoljno, vse veselo...

Slovinci ljubijo naravo. Ljubljana je ob nedeljah mrtva. Tu policiji ni treba izdajati naredb in groziti brezposelnim, brezkrvnim in drznim «kavalirjem» z globami in zapornimi kaznimi kakor pa v Beogradu...

Politična bakljada v Križevcih

V Križevcih so priredili meščani veliko bakljado vladnemu komisarju, veseli nad razpustom radičevskega občinskega sveta.

Doslej se še ni zgodilo, da bi ljudje priredili vladnemu komisarju, ki prevzema upravo kakega mesta namesto razpuščenega občinskega sveta, ovacije in bakljado. Na Hrvaškem pa se je te dni tudi to že pripetilo. V Križevcih je imela mestno upravo v svojih rokah radičevska večina in sicer samo zaradi tega, ker je pri zadnjih skupščinskih volitvah razveljavila meščansko listo, ki je dobila večino. Ta lista je bila razveljavljena, ker je na njej kandidiral tudi nekdo, ki so ga istokakor kandidirali delavci na svoji listi. Za mestnega župana je bil izvoljen od večine, ustvarjene na ta način, prof. Ljubomir Maštrovič, ki je tudi poslanec zagrebške oblastne skupščine. V ponedeljek dopoldne pa je došel iz Zagreba v Križevce odposlanec zagrebškega velikega župana, ki je v spremstvu tamošnjega sreskega poglavarja odšel v zgradbo mestne občine. Seboj je prinesel dekret velikega župana, s katerim se občinski svet v Križevcih razpušča, župan Maštrovič pa poziva, da izroči svoje posle civilnemu geometru Vladimirju Blaževcu v Križevcih kot vladnemu zastopniku. Ker župana trenutno ni bilo v Križevcih, je bil odlok izročen njegovemu namestniku, nakar se je izvršila službena predaja županskih poslov.

Ta vest se je hitro razširila po mestu. V začetku niso vanjo verovali, ko so se pa meščani prepričali, da je resnična, je nastalo med njimi pravo navdušenje kakor pri kakem nenavadnem, veselom dogodku.

Okoli 8. zvečer je došla pred poslopje mestne občine godba, ki so jo obkrožali množični meščani z lampijoni v rokah. Po mestnih ulicah se je razvrstila velika povorka par tisoč meščanov, skoro samih odraslih ljudi volilcev. Ob sviranju patriotskih pesmi in navdušenem vzklikanju je krenil sprevod pred stanovanje komisarja Vladimirja Blaževca, kjer so mu priredili podoknico. V času sprevoda in bakljade so neprestano padali ogorčeni vzkliki proti Radiču in njegovim pristajšem. Pred hotelom Brenerjem je nekoliko mladeničev skušalo manifestirati za Radiča, toda spričo ogromnega števila ljudi v sprevodu so morali svojo namero opustiti.

Po končani bakljadi se je v hotelu Brenerju vršila spontano prirejena veselica meščanstva, ki je trajala pozno v noč brez kakšnega incidenta. Zanimivo je, da so meščani sami ne glede na strankarsko pripadnost, seveda brez radičevcev, naročili in plačali godbo ter priredili svojo manifestacijo.

Gospodarstvo

— **g Pošiljanje bankovcev v inozemstvo.** Ministrstvo pošte in brzovaja obvešča, da se smejo odsej v vrednostnih pisnih pošiljati v inozemstvo dinarski bankovci ali pa bankovci tujih držav v skupni vrednosti do največ 3000 (tri tisoč) dinarjev. Zavarovalna ostane ista kakor doslej, t. j. 5 dinarjev za vsakih 300 frankov (3600 Din). Označena vrednost je tudi še nadalje računava po razmerju med frankom in dinarjem (1 frank = 12 dinarjev).

— **g Dobave.** Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 12. avgusta t. l. ponudbe glede dobave strešne opeke in pisarniškega materiala: do 16. avgusta t. l. glede dobave 1 bakrene plošče in matic; do 19. avgusta t. l. glede dobave 500 kg parafina gorilcev ploščatega stenja, salmijaka boraksa, kalcimirane in kristalne sode, 200 komadov slamnatih podnožnic, 50 kg zaliv in 100 komadov snazilnih ruti. Predmetni pozgoli so na vpogled pri ekonomskem oddelku te direkcije. — **g Rekcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 16. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 2 komadov usnatih jermen.** — **Di-**

rekcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 16. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 100 m² plohov: 18. avgusta t. l. glede dobave 20 komadov nosilnic in 130 m² jamskega lesa; do 25. avgusta t. l. pa glede dobave sil za sortiranje koksia in premoga.

DANES:

Huguette Duflos
Jaque Catelaine

v monumentalnem filmskem delu

Königsmark

ba dela naenkrat. Predstave ob 4. 1/8. in 1/10 uri.

ELITNI KINO MATICA

To in ono

Epilog afere Levina in Drouhina

Poročali smo že o sporu, ki je nastal med ameriškim letalcem Levinom in francoskim avijatikom Drouhinom. Kakor javljajo listi, je spor že likvidiran in sta se Levine in Drouhin pobotala. Pogodba se anulira v slučaju, da poleti pred «Miss Columbio» kako drugo letalo v Ameriko. Drouhin je popolnoma na razpolago Levinu, ki mu plača letno 100.000 frankov, izroči pa tudi polovico čistega dobička, ki bi ga vrgetl prekoceaneški polet (časopisni članki, filmi, predavanja itd.). Poleg tega je Levine položil v banki 300.000 frankov, ki se izplačajo njegovi ženi za slučaj smrti Drouhina.

Tako pariški listi. Iz Pariza pa prihaja medtem druga vest, iz katere je razvidno, da zavzema spor med Levinom in Drouhinom vedno večje dimenzije. Oba «kompanjona» sta si ves čas v lasih, eden desavoiro drugega, pri čemur jima vneto pomagajo razni hujšaki. V ponedeljek pa se je odigral na letališču v Bourgetu zanimiv intermezzo, ki je našel živahen odmev v javnosti. Neki pariški list prinaša kronološko vse, podrobnosti usodnega dogodka.

Ob 9. je prispel Drouhin in ugotovilo, da je pustil Levine že na vse zgodaj zjutraj izprazniti rezervoarje benzina. Ker je itak vladalo slabo vreme, je Drouhin molčal. Nato se je pojavil sel Levine z zahtevo, da se mu izroče gotovi deli letala. Drouhin je sela zavrnil. Ob 11. je odšel Drouhin k svoji zastopniku in ga informiral, kako poteka ves por.

Ob 12.30 se je pojavil na letališču v spremstvu dveh Američanov Levine. Vohuni Drouhina so takoj obvestili Francoza o prihodu Američana. Uro kasneje se je pojavil na letališču tudi Drouhin v spremstvu ing. Mathisa. Zaneslo ga je direktno proti hangarju «Miss Columbio».

Ko je Levine opazil svojega dobrega «kompanjona», jo je istotako ubral proti letalcu, boječ se, da bi Drouhin ne ukrenil kaj brez njegove vednosti. Oba sta prišla istočasno na cilj. Nastal je nov spor, ki se je čimdalje bolj stopnjeval i zavzemal tragikomične oblike. I Levine namreč ne zna francosko, Drouhin pa ne angleško. Levine je postal nervozen in Drouhin je živahno gestikuliral, Mathis je posredoval kot tolmač, je pa kmalu bil v ospredju dogodb. Levine se je drl kakor bi njega drli, in prodiral proti Mathisu. Tega je končno minula potrpežljivost in nenadoma je prisilil Levinu donoco zausnico. Toda Levine je Američan in še predno se je Mathis zavedel, je bila klofuta parirana z boksom. Sledil je srdit spopad. Borka je trajala približno tri minute in se

je končala brez posledic za nasprotnika, ki so ju prijatelji končno ločili. Duhovi so se nato pomirili, oba borka sta si uredila ovratnike ter kravate in nato so se pogajanja nadaljevala. Nasprotniki se sicer še vedno pisano gledajo, po poročilih pariških listov pa so bila nadaljna pogajanja precej umerjena in so deloma uspešna.

V 21 dneh okoli sveta

Moderna avijatika, ki dan na dan zanje nove uspehe, zopet triumfira. Iz Amerike prihaja vest, da nameravata znana ameriška letalca Edward Lee in poštni avijatik William S. Brooks poleteti okoli sveta v 21 dneh. Dosedanji rekord poleta okoli sveta je znašal 28 dni. — Letalca nameravata v slučaju ugodnih vremenskih prilik startati v petek 12. t. m. Polet bo izveden na značni progi London-Stuttgart-Beograd-Carigrad-Aleppo, Bagdad, Karachi, Kalkuta, Manila, Tokio, Honolulu, San Francisco-Chicago in končno v Detroit, od koder startata.

Iz Prage javljajo, da je češkoslovaški letalec polkovnik Skala v ponedeljek zjutraj startal k poletu v Tokio. Polet bo absolvirval v 8 etapah.

Babjeverstvo v XX. stoletju

Da ljudje še danes v XX. stoletju verujejo v razne vraže, čarovnije in slinčne gluposti, priča slučaj, ki se je te dni pripetil v malem italijanskem mestecu Cosenzi. Tam sta se sestrji Terezina in Marija Intieri, ki sta bili praznoverni ter sta verovali v razne čudeže in vraže, seznanili z neko staro ženico, ki je slovela kot prerokinja. Prebrisana ženica je obe omenjeni sestri kmalu prepričala, da sta začarani od hudega pogleda. Predpisala jima je posebno dijevo in jima prepovedala zapustiti hišo. Obe nesrečnici sta shujšali do kosti. Sorodniki, ki so ju našli v groznem stanju, so o dogodku obvestili karabinjere, ki so staro čarovnico zaprli. Ena obeh sester je v bolnici nekaj dni po prevozu umrla, dočim za drugo ni upanja, da okrevi.

Stoletnica zadnjega morskega roparja

Pred kratkim so v St. Malo v Bretanji slovesno praznovali 100letnico smrti Surcoufa, ki se je po ogorčenosti in slavnih pomorskih bojih proti Angliji vrnil v to svoje rojstno mesto, da bi zadnje dni svojega življenja preživel v miru. Surcouf bi bil danes pač že popolnoma pozabljen, če bi filmska industrija ne izrabila njegove legendarne in romantične osebnosti, dasi je bil zadnji korzar in mogoče največji med

vsemi. S 13. leti je prišel na krov ro-parske ladje «Emilije», z 20. leti pa je že postal njen kapitan. Boji, ki jih je izvojeval proti svojim nasprotnikom, so bil nekaj izrednega. Eno njegovih najslavnejših dejanj je bila osvojitve angleške ladje «Kent», ki je imela 400 mož posadke ter 38 topov, vendar pa je morala kapitulirati pred silovitim piratom. S tem svojim činom je zaključil prvi del svojih pomorskih pustolovčin, nadaljno njegovo delo pa označuje njegovo uspešno oboroževanje piratskih ladij za boj proti Angliji. V spomin na tega romantičnega pomorskega junaka se je vršila nedavno na pobudo zgodovinske in arheološke družbe okraja St. Malo na grobu Surcoufa spominska svečanost.

Originalni vzroki za ločitev

Ločitve zakonov so v Ameriki na dnevnem redu. Vzroki za ločitev pa so mnogokrat groteskni, kuriozni in originalni. Ameriški listi prinašajo vedno zanimive anekdote izpred sodišča o zakonskih ločitvah. Tako je nedavno vzbudila v Chicagu precejšnjo senzacijo vest, da zahteva žena trgovca Thomasa ločitev zakona, dasi je bila poročena šele teden dni. Pred sodiščem je navedla, da se je kot ravnateljica trgovine smrtno zaljubila v svojega sedanjega moža in poročila sta se kljub temu, da je bil napram njej hladen. Pričakovala je, da se bo mož v zakonu ogrel in da bo sčasoma tudi v njem vzplamtel ljubezen. Njeno upanje pa jo je prevaralo. Mož je ostal mrzel kakor poprej in zato zahteva ločitev zakona. Sodnik ji je nato omenil, da še ni doživel, da bi se koga mogla sodnim potom prisiliti, da se zaljubi. Ameriška postava vsaj ne pozna takega slučaja. Ga. Thomas je uvidela, da ima sodnik prav, umaknila je tožbo s pripombo, da upa, da si bo tekom enega meseca pridobila pogrešano ljubav svojega moža. Sodnik ji je želel mnogo sreče.

Se bolj zanimiva je vest o ločitvi zakončen Charpen iz Chicaga, ki sta 30 let živela v popolni slogi in harmoniji. Po 30 letih srečnega zakona je možu nenadoma zahrepenelo srce po avanturah, šel je in dal ženi za vedno slovo. Vrnil se niti ni, ko mu je žena javila, da jo boli srce in da hrepeni po njem. Zanimivo pa je, da se je njeno «bolno» srce potolažilo, ko ji je mož ponudil 500.000 dolarjev odškodnine. Privolila je v ločitev zakona. Pred sodiščem je mož naglašal, da bi za svojo svobodo riskiral tudi še enkrat toliko, če bi žena postavila večje zahteve.

Drastična je tudi nastopna zgodba. Zena cirkuškega ravnatelja Ernesta Ocvirka je pozvala na pomoč sodnika v svrhu ločitve zakona, češ, da z norem ne more več živeti skupaj. Navedla je, da mora pač biti mož abnormalen, ker si je utepel v glavo, da mora doseči svetovni rekord v sedenju na črogu zvestave. Mož spada k ženi, ne

pa na drog. Sodnik ni smatral te sportske atrakcije moža za zadosten vzrok ločitve zakona in je ženo odslovil.

Smola londonskega Sherlock Holmesa

Najboljši in največji kriminalist Anglije je detektiv Wensley, ki po pravici zasluži ime londonski Sherlock Holmes. Wensley je že pojasnil serijo drznih vlovov in več zagonetnih umorov, spravl pa je tudi že v zapor več težkih zločincev. Detektivskega mojstra pa je zadel te dni nepričakovan udarec, ki ga je v javnosti precej osmešil.

Wensley si je v okraju Palmers Great na jugu Londona zgradil hišo, ki je slovela kot zgled za obrambo proti zločincem. Vrata in okna so bila opremljena s ključavnicami lastne konstrukcije in Wensley sam je često pomnil, da je vlom v njegovo poslopje nemogoča stvar. V hiši je imel nameščene razne predmete, pravi kriminalni muzej je bil tu zbran. No, in te dni je doživel Wensley presenečenje, ki je njegovo mnenje o stabilnosti in odpornosti njegove hiše popolnoma ovrglo.

V noči od ponedeljka na torek so neznani svedrovi vdrl v njegovo hišo, pobrali vso srebrnino ter odnesli tudi lepo umetniško zbirko slovitega moj-

Roda Roda:

Dokaz

Gospa Neunteufel res zasluži svoj priimek, pa tudi njen naslov (Berlin W., Bülowgasse št. 117) je dovolj poznan.

Tolika popularnost tega naslova je končno prisilila njene soproga, da je vložil tožbo za ločitev zakona.

Razume se, da je Neunteufel pristal kot kavalir in velikodušen šlovek, da se zakon loči zaradi njegove krivde. Tak je red pri dostojnih ljudeh. Po gotovem obotavljanju je končno gospod Neunteufel tudi izvršil zakonolomstvo, ali, ako hočete, iz tehničnih razlogov vse potrebno za ločitev zakona na taki podlagi.

Rok je bil napovedan za 13. julij v Moabit.

In ko je 13. julija ob 9. zjutraj sodni sluga pričel pozivati «prizadete osebe» v pravdi za ločitev zakona Neunteufel contra Neunteufel se je pokazalo, da sta prisotna oba zakonca Neunteufel, torej skupaj 18 vragov, da sta prisotna tudi advokata ene in druge stranke, da pa manjka devetnajsti vrag, t. j. gdnca Ema Gisecke, članica varieteteja «Flagranti». In Ema Gisecke je predstavljala edini dokaz zakonske zablode g. Neunteufela in pri tem, kakor rečeno, dokaz iz formalnih ali tehničnih razlogov nalašč ustvarjen za to pravdo. Gdnca Gisecke se je pismeno oprostila

stra. Bili so tako nesramni, da so ukradli tudi odlikovanje, ki ga je mojstru poklonil sam angleški kralj, ko je Wensley razrešil neki zagonetni slučaj.

Zamenjava neveste s prejšnjo ljubico

O tragikomičnem slučaju, ki se je dogodil v francoskem mestecu Roger-ville, poročajo francoski listi: Tamošnji župan je baš hotel poročiti mlad par, ko se je pojavila v dvorani mladenka, ki je glasno izjavila, da je prejšnja nevesta ženina in da bo ustrelila sedanjo nevesto, če se poroka izvrši. Župan je skušal razburjeno mladenko pomiriti, nato pa je stavil na ženina oblatnatno vprašanje: «Ali hočete nevesto poročiti?» Mesto odgovora je ženin med splošnim krahom poslušalcev vprašal župana: «Gospod župan, kaj bi vi storili v mojem slučaju?» Župana to ni spravilo iz ravnotežja in popolnoma ravnodušno je ponovil svoje prvo vprašanje. Ženin je nekaj časa pomišljal, nato pa je glasno odvrnil: «Ne!» in se je obrnil k svoji prejšnji ljubici. Zapuščena nevesta ga sedaj toži radi neizpolnjene obljube in sramote, ki ji jo je napravil.

Darujte za spomenik kralju Petru Osvoboditelju!

sodišču z vlogo, v kateri pravi, da je zadržana z «nujnimi profesionalnimi posli.» Brez nje torej ni moglo ničesar postati iz pravde.

— No, je dejal sodnik, če je stvar taka, nam ne preostane ničesar drugega kakor odložitev razprave.

— Odložiti razpravo! je vzkliknil soprog in se prijel za las.

— Odložiti! je vzdihnila soproga in se prišla za srce, kolikor so mogli verodostojni ljudje opaziti.

— In razen tega se pojutrišnjem prično sodne počitnice, je hladno pristavil sodnik dr. Abramson.

— Pardon, prosim... je vzkliknil naenkrat g. Neunteufel ves vznemirjen, — sedaj mi je padlo nekaj v glavo: prosim sodišče, naj blagovolji odložiti razpravo samo za eno uro. Prepričan sem, da se bo ob desetih lahko pričela. Sodišče je ugodilo njegovi prošnji in g. Neunteufel je odhitel kakor brez glave neznanokam.

Ni še velika stenska ura v sodni dvorani odbila deset, ko se je ves zasoplen pojavil gospod Neunteufel, vodeč s seboj gdnco Clemenco d'Argean, reducirano igralko kabareta «Presto».

Pred strašno perspektivo odložitve razprave do konca sodnih počitnic je g. Neunteufel — če tudi z manjšim navdušenjem kakor prvič, — v manj kot eni uri ustvaril nov dokaz za ločitev zakona s prvo, ki jo je našel na ulici, ko je stopil iz sodne dvorane.

Operativni mehaniki delavci.

popravo vseh pisalnih računskih in blagin po konkurenčni ceni

Lud Baraga JUBILANA Selenburgova ulica 6/1

Zahvala.

Vsem, ki so nam ob smrti našega dobrega soproga, očeta, starega očeta, brata, strica, svaka in tasta, gospoda

Franca Jakila

izrazili sožalje, pokojnika spremili na njegovi zadnji poti, mu poklonili cvetja ali drugače z nami sočustvovali v teh težkih dnevih, izrekamo našo najpriširnejšo zahvalo.

V Ljubljani, dne 10. avgusta 1927.

ZALUJOČI OSTALI.

30.000 Din posojila

dam za stanovanje dveh sob s kuhinjo, Vknjižba na prvo mesto. — Ponudbe pod «Posojila» stanovanj/1813» na upravo «Slov. Naroda».

Gospodična

absolventinja trgovskega tečaja (brez staršev) mlajša moč, večša slovenskega in nemškega jezika — išče službo v pisarni ali za blaginčarko; ev. gre kot vzgojiteljica k otrokom. — Ponudbe pod «Pomoč 1785» na upravo «Slov. Naroda».

Plačilni natak

vešč več jezikov — išče službo v večjem hotelu ob morju. — Nastopi lahko takoj. — Ponudbe pod «Plačilni natak 1830» na upravo «Slov. Naroda».

Najstarejša slovenska plekarska in ličarska delavnica

Ivan Bricelj, Ljubljana,

Dunajska cesta 15 in Gosposvetska cesta 2 (dvorišče kavarnе «Evropa»).

Se priporoča. — Izvršitev točna, cene zmerné. 72/L

Z opeko krita baraka,

pripravna za garažo, stavbno pisarno ali podobno — napredaj v Narodni tiskarni. — Na ogled istotam.

Velika soba,

deloma opremljena — se takoj odda; sredina mesta, električna razsvetljava, kopalnica na razpolago. — Naslov v upravi «Slov. Naroda». 1833

Velika predtiskarija ženskih ročnih del

za trgovino, solo in dom.

Tisoče novih, krasnih vzorcev. Cisti tisk, hitra izvršitev, nizke cene. Predtiskujemo samo na prinesenem blagu. — Entlanje, ažuriranje, tamburiranje, mehnično umetno vezenje.

Matek & Mikeš, Ljubljana, Dalmatinova 13

Lepa vila na Bledu

moderno urejena in opremljena z vsem komfortom, se ugodno prodaja.

Naslov pove uprava «Slov. Naroda». 1807

Klišeeje

vseh vrst, crne in avtotipije izdeluje po predloženih risbah, peropisih ali slikah za navaden tisk ali za finejšo izvedbo v eni ali več barvah točno po naročilu in v najkrajšem času

Jugografika, tiskovna in založna družba z. o. z.

v Ljubljani, Sv Petra nasip 23

Ivana Anžič

bivša gostilničarka in mesarica

v torek, dne 9. t. m. po dolgi mukepolni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne nam pokojnice bo v četrtek dne 11. avgusta 1927 ob 5. uri pop. iz hiše žalosti, Hradeckega vas št. 66 na pokopališče k Božjemu grobu.

V Ljubljani, dne 10. avgusta 1927.

Globoko žalujoči ostali.

Mestni pogrebni zavod